

4.2.6. Örf

Çoğunluğun veya bir toplumun benimseyip alışkanlık hâline getirdiği iyi ve faydalı şeylerdir. Bir şeyin örf hâline gelmesi için dinin veya ortak aklın (aklı selim) o alışkanlığı iyi bulması ve içine sindirmesi gerekir.

Dinî hükümlerin bir kısmında örf bir delil olarak kullanılmıştır. Mesela, Yüce Allah bir ayette örfe şöyle işaret etmiştir: “...Onların (annelerin) yiyeceği, giyeceği, örfe uygun olarak babaya aittir...”²⁷

Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: “Müminlerin güzel gördüğü şey Allah katında da güzeldir.”²⁸

İnsana ve topluma hitap eden İslam, örfe değer vermekle aslında insana ve insanların ortak aklına değer vermiştir. Bu sebeple hakkında nas olmayan birçok konuda örfe başvurulur. İnsanlar arasında yapılan sözleşmelerdeki belirsizliklerin açıklığa kavuşturulmasında, ücretlerin ve çalışma saatlerinin belirlenmesinde, kiralık evin masraflarının kime ait olduğunun belirlenmesinde, yeminlerin tespitinde, gerek toplumda ve gerekse aile içinde hak ve vazifelerin dağılımında örfe başvurulmaktadır. Ancak örfün değişimine bağlı olarak hükümler de değişiklik gösterebilir.

BİLGİ KUTUSU

- Örfün geçerli olabilmesi için naslara aykırı olmaması gerekir.
- Örfün değişimine bağlı olarak hükümler de değişiklik gösterebilir.

Okul, müze, askeri bölgelerde ve özel mülklerde kamera ile çekim yapmak sedd-i zerâi ilkesine dayanarak yasaklanabilir.

²⁷ Bakara suresi, 233. ayet.

²⁸ Ahmed b. Hanbel, C 1, s. 379.